

Picasso Kübizmi Üzerinden Sanat ve Moda Etkileşimi (Viktor & Rolf Örneği)

Nurdan KUMAŞ ŞENOL

Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi TBMYO, Tasarım, Giresun, Türkiye
nurdan.senol@giresun.edu.tr

Ali Osman ELMAS

Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi TBMYO, Tasarım, Giresun, Türkiye
ali.elmas@gmail.com

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 03.10.2022

Kabul: 25.11.2022

Yayın: 28.12.2022

Anahtar Kelimeler:

Sanat, Picasso, Moda
Tasarım, Kübizm,
Viktor & Rolf

20.yüzyıldan itibaren sanat geçirdiği dönüşümlerle farklı algısal yansımalar oluşturmuştur. Birbirine tepki olarak doğan birçok sanat akımı gibi Kübizm de bu durumdan etkilenmiştir. Sanatın dilini genişleten Kübizmin amacı; figürün betimlenmesini tamamen kaldırmadan, onun yeniden düzenlenmesini sağlamaktır. Kübizm akımının öncülerinden olan Picasso, gerçeklik ile resim arasındaki farka dikkat çekmiştir. Görelelik kuramına inanan sanatçı eserlerini oluştururken gözlemlerine ve anılarından beslenmiştir. Kısaca Picasso, sanata yeni bir bakış açısı getirerek bir nesnenin ve ya bir objenin nasıl görülmesi gerektiği ile ilgilenmiştir. Sanatın birçok dalında hissedilmiş olan bu yeni düzen, moda tasarımlarında da uygulanmış ve dönemin ruhuna ayak uydurmuştur. Akımdan etkilenen moda tasarımcıları geleneksel biçimlerini, daha düz ve sade formlara dönüştürmüşlerdir. Bu tasarımcılardan olan Viktor Horsting ve Rolf Snoeren' in "Viktor & Rolf" markası, günümüz modasının Kübizm ile nasıl algılandığının önemli temsilcilerinden olmuş, kreasyonlarında sanat ve modanın uyumuna dikkat çekmişlerdir. Bu çalışmada da modacıların Kübist formlu tasarımlarını incelenerek; açıklanmaya çalışılmıştır.

Art and Fashion Interaction Through Picasso Cubism (The Case of Victor & Rolf)

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 03.10.2022

Accepted: 25.11.2022

Published: 28.12.2022

Keywords:

Art, Picasso, Fashion
Design, Cubism,
Viktor & Rolf

Since the 20th century, art has formed different perceptual reflections with the transformations it has undergone. Like many art movements born in reaction to each other, Cubism has been affected by this situation. The aim of Cubism, which expands the language of art; to rearrange the figure without completely removing its depiction. Picasso, one of the pioneers of the cubism movement, drew attention to the difference between reality and painting. The artist, who believed in the theory of relativity, was fed by his observations and memories while creating his works. In short, Picasso brought a new perspective to art and was interested in how an object or an object should be seen. This new order, which was felt in many branches of art, was also applied in fashion designs and kept up with the spirit of the period. Influenced by the movement, fashion designers have transformed their traditional forms into flatter and simpler forms. Influenced by the movement, fashion designers have transformed their traditional forms into flatter and simpler forms. The "Viktor & Rolf" brand of Viktor Horsting and Rolf Snoeren, who are among these designers, has been one of the important representatives of how today's fashion is perceived with Cubism and has drawn attention to the harmony of art and fashion in their creations. In this study, by examining the Cubist form designs of the fashionistas; tried to explain.

Atıf/Citation: Kumaş Şenol N., Elmas AO., (2022), Picasso Kübizmi Üzerinden Sanat ve Moda Etkileşimi (Viktor & Rolf Örneği), *Konya Sanat Dergisi*, 5, 1-14.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

İnsanoğlunun yarattığı yapıtlarda güzellik ülküsünün ifadesi biçiminde tanımlanan sanat terimi günümüzde doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amacıyla dürtüler yaratma becerisi olarak ifade edilmektedir (Sözen ve Tanyeli, 2015: 266). Sanat, düşüncenin metaya yansıdığı ve ona estetik değer yüklediği, insanın kendisini, çevresini ifade etme, yansıtma gibi özellikler barındırdığı bir kavram olarak da tanımlanabilir (Özdemir, 2021: 2303). Sanatın içinde birçok kuram birbirine tepki olarak “güzeli” nitelendirmiştir. Bu akımlardan biri olan kübizm; Batı’da Rönesans’tan beri süregelen plastik sanatlar geleneğinde bir kırılma noktası olarak değerlendirilmektedir. 20. yy’ın en önemli ve etkili sanat akımlarından biri olarak nitelendirilen kübizm; yüzyılın başında şekillenmeye başlamış, avangart çekiciliği sayesinde geniş bir sanatçı zümresi tarafından heyecanla benimsenmiştir (Erden, 2016:161). Bu yeni yaklaşımın öncüleri; bir manzarayı, bir nesneyi ya da tek bir kişiyi tek bir bakış açısından göstermek yerine, konunun birçok özelliğini, eş zamanlı görülebilecek şekilde aynı kompozisyonda birleştirmişlerdir. Yekpare nesnelere, çoğu kez tanınamayacak ölçüde parçalanıp yeniden düzenlemişlerdir (Fethi, 2017: 294). Kübizm, perspektif ve formu algılama şekilleriyle ilgili konvansiyonel sistemleri alaşağı etmiştir (Cumming, 2008: 350). Bu yaklaşım ile izleyiciye çoklu bir görüş imkanı sunarak yeni bir boyutun kavranmasını dile getirmişlerdir (Antmen, 2008: 46). Kübistler, yüzey desenlerini ve mekan belirsizliğini değişik bakış açılarından gözlemlenen sabit nesnelere bir araya getirebildikleri derinliği olmayan bir uzam geliştirmişlerdir (Farthing, 2017:390). Akımın sanata getirdiği bir diğer yenilik ise kolajın ortaya çıkmasına ortam sağlamak olmuştur. Farklı disiplinleri bir araya getiren, bağlayıcı özelliği olan kolaj; farklı malzemeler ile uygulama alanı genişlemiş böylece teknikte çok yönlü bir bakış açısına olanak sağlamıştır (Şenol ve Elmas, 2021:331).

20 yüzyılın en önemli sanatçılarından biri olan Picasso’nun öncüsü olduğu Kübizm akımının resme getirdiği yenilik ile geleneksel resim sanatının görme biçimini dönüştürmüş, böylece o ana kadar sanatla ilgili olan her şeyi yeniden tanımlamış ve kendisinden sonra da sanatın tümüyle ve sürekli olarak hep yeniden tanımlanmasına neden olmuştur. Kübizm akımının dayandığı yaratıcı ilkeyi ortaya koyan Picasso, Rönesans’tan bu yana değişmeyen merkezi perspektif anlayışına bağlı ve doğanın sadık temsili olma özelliğini daima korumuştur (Haşlakoğlu, 2015). Picasso sadece Kübizm’in merkezi figürü olmamış, aynı zamanda çok sayıda sanatsal hareketin en etkili sanatçılarından biri olarak kabul edilmiştir. Farklı sanat biçimlerinin bir uygulayıcı olan sanatçı; dünyayı gördüğü gibi değil, olduğu gibi tasvir etmeyi amaçlayan bir yaklaşım benimsemiştir (Türe, 2021). Böylece temsil ettiği akım olan Kübizm, 20. yy müziğinden edebiyata mimariden moda birçok alanı etkilemiştir. Kübizmin ilkeleri ve felsefesi bugün bile miadını doldurmak bir yana dursun, sanatçıları etkilemeye devam etmektedir (Grzymkowski, 2017: 105)

Moda Tasarımı ve Kübist Moda

Moda tasarımı, belirlenen bir tema doğrultusunda, tüketicinin ekonomik ve sosyal olanaklarına hitap eden giysileri bir takım araştırma ve geliştirme çalışmaları ile iki ve üç boyutlu olarak yorumlamak şeklinde tanımlanmıştır (Aslan, 2009). Tekstillere ve kumaşların insanın beden formu ile olan diyalogunun temsili olan moda tasarımı, ait olduğu dönemin ruhunun, insanının ve yaşam tarzı dinamiklerinin giysiler aracılığı ile anlatımını sağlamıştır (Yetmen, 2016). Moda öncelikle tasarımla ilişkilendirilse de tasarımın da sanat ile olan ilişkisi; giysi, moda, sanat, giyilebilir sanat kavramlarının birbiri içine geçmesini kaçınılmaz kılmıştır. Giyilebilir sanat, her şeyden önce kullanılan malzeme ve yaşanan süreçlerde tekstil malzemesinin kullanıldığı bir sanat dalı olarak tanımlanmıştır (Leventon, 2006: 12). Giyilebilir sanatta genelde yalın bir kalıpla kesilmiş ve üzerine basit uygulamaların bulunduğu kumaş yüzeyleri ile özgün yapılardan oluşturulmuştur (Eicher v.d., 2000: 348-349). Ancak yine de, sanat nesnesinin fonksiyonsuz olma niteliğini, yansıttığı moda ve kullanıma yakın olma hissi ve çağrışımları sebebi ile karşılamakta zorlanması, giyilebilir sanat ürünlerinin hem genel olarak sanat

dünyasınca hem de lif sanatının kendi içinde kabulünü zorlaştırmıştır (Günay, 2011).

Sanat yapıtlarının ve giysi modasının yaratım noktaları benzer ifadelerle karşılık ifade edilmiştir. Estetik faktörünün biraraya getirdiği sanat ve moda kavramları; modanın işlevsellik faktörü taşıması ile birbirinden farklılaşmıştır (Ergüven, 2022). Ayrıca moda ürünlerindeki form ve fonksiyonel dinamikler göz önünde bulundurulduğunda; özlerinde aynı amaçları barındırdığı düşünülen sanat ve modanın, moda ürününün işlevselliği veya fonksiyonelliği amacı konusunda sanattan farklı bir amaca hizmet etmiş olduğu söylenebilmektedir (Şenel, 2013).

Birçok alana hitap eden moda, birbirinden farklı disiplinler etkileşim içinde olmuştur. Sanat ve moda iki kardeştir; biri erkek biri kız, birbirine düşmandırlar; estetiğin erdem ve erdemsizliklerini simgelerler. Birinin saygınlığı ve yüceliği öbürünün hafifliğine burun kıvrır. Önsel olarak uzlaşmasalarda bu iki deyim yolları yine de kesişmiş, dahası bazen aykırı bir biçimde birleşmiştir (Givery, 1998: 16)

Modanın kübizm birlikteliği ile yeni deneyimler ve tasarımlar sunmuştur. Bu deneyimler ile kimi zaman tasarlanan giysiler geometrik formlarla düzenlenmiş kimi zaman da renk kullanımı azaltarak biçim ön plana çıkartılmıştır. Kübist sanatçılar ve moda tasarımcıları kurguladıkları benzer dünya için farklı ortamlarda aynı görsel algıyı paylaşmışlardır. Örneğin, Kübistler için tualin düzlüğü, modacılar göre de kumaşın sadeliği yeni bir keşiftir. Ayrıca her iki alanda da kullanılan geometrik şekiller ile formların belirsizliğine dikkat çekilmiştir (Özudođru, 2013: 222). Giysi modasında Kübizmin etkisiyle üç boyutlu, katı, yuvarlak, kavisli, statik ve abartılı biçimlerin yerini, daha çok iki boyutlu hissedilen, yumuşak, akışkan, dörtgen, düz, çizgisel, sade ve basit biçimlerin aldığı söylemek mümkündür. Benzer şekilde Kübist sanat da figürleri iki boyutta algılamış; onları geometrik biçimler olarak görüp yeniden yapılandırmıştır. Biçim, hacim ve kütleyi soyutlayan her iki anlayış da birbirinden esinlenmiş ve dönemin ortak sanat ve tasarım dilini yansıtmıştır (Günay, 2017).

Günümüz moda tasarımcılarından Viktor Horsting ve Rolf Snoeren' nin yarattığı Viktor & Rolf markası 1993 yılında kurulan yenilikçi tarzıyla dikkat çeken lüks bir moda evidir. Markanın yaratıcıları kurulduğu günden bugüne modanın olumsuz kanılarına meydan okumuş ve moda ile sanat arasındaki güçlü bağdan oldukça etkilenmişlerdir. Bu etkileşim onların defilelerini bir nevi performans sanatına dönüştürmüş ve teatral ağırlıklı podyumlarda tasarımlarını tanıtmışlardır.

İlk koleksiyonlarda abartılı silüetleri malzemelerin esprili kullanımı ve saygısız konseptler üzerine oluşturan ikili, 2000 yılında Viktor & Rolf, V&R monogramını taşıyan mum mühür şirket logosunu piyasaya sürmüş ve sanatsal yeteneklerini hazır giyim koleksiyonlarına ayırmaya başlamışlardır (Şekil 1.). 2003- 2009 yılları arasında kadın koleksiyonlarına erkek giyim koleksiyonu da eklemişlerdir. 2004 yılında kendi adlarına bir parfüm yaratıp piyasaya sunmuşlardır. 2015 yılında hazır giyim üretimini durdurmuş olan tasarımcılar “giyilebilirlik, işlev ve formun sınırlarını keşfetmek” istediklerini gerekçe göstererek haute couture'e yönelmişlerdir (URL-1)

Şekil 1. *Viktor & Rolf Mühürü (URL -1).*

Viktor Horsting ve Rolf Snoeren ikilisinin haute couture koleksiyonlarında işlenen sanatsal izlenimler “giyilebilir sanat” olarak tasvir edilmiştir. Özellikle markanın 2016 ilkbahar- yaz kreasyonu için Paris Moda Haftası’ndan sergilenen tasarımları kübizmin moda ile nasıl iç içe geçebileceğinin birer örneği niteliğinde olmuştur. İlham kaynağı olarak kübist sanatçı Picasso’nun çalışmalarından izler bulunan tasarımlar, izleyicide sanat ve modanın birlikteliğine deneysel bir bakış sunmuştur.

Bulgular ve Yorum

Giyilebilirlik sınırlarının test edildiği tasarımlar; basit bir beyaz tenis elbisesini eteklerini bükerek ve açıkça Kübist olan bir yüze yapışarak değiştirilmiştir. Malzeme hacimleri, tıpkı spirallendiği, karıştırıldığı ve uzaya yansıtıldığı gibi, dışa doğru itilmiştir. Kübik formların ifade zenginliğini ve algısal oyununu seyirciye geçirmesi üzerine oluşturduğu düşünülen kreasyonda ele alınan konu, renklerin yoğun etkisinden sıyrılıp heykel gibi soft ve monokrom bir paletten çıkarılmış, keskin hat ve kısmen espas etkisi ile desteklenmiş giysilerden oluşmuştur. Standart giyim materyallerini sade ve biçimci anlatımla oluşturan giysi formlarının üç boyutlu bir tasarıma dönüştürülmesi ile doğal ve ritmik bir ahenk oluşturmuştur. Ayrıca oluşturulan tasarımlarda dikiş izi olmadan kıvrımların dalgalanması ve biçimin formla uyumu dikkat çekici bir diğer unsur olmuştur.

Picasso, özellikle portrelerinde bir yüzün farklı açılardan görünümünü, yine aynı yüz üzerinde betimlemiştir. Görüntünün sadece görünen kısımları değil, diğer cephelerden görünen açıları da aynı resimde ele alınmıştır. Bu uygulamada sanatçı, görünmeyen diğer cepheleri de bildiği ve hayal edebildiği için bu görünümü de resmine katmıştır (Cançat, 2019). Braque eşzamanlı anlatımı şöyle ifade eder: “Biçim ve renk birbirlerinin içine tam anlamıyla giremezler. Bu onların eşzamanlı karşılıklı etkileşimleri sonucundandır” (Beykal, 2003).

Şekil 2. Dora Maar'ın Portresi,
Pablo Picasso, 1937 (URL-2).

Şekil 3. Bedeni kaplayan yüz ifadesi (URL-3).

Picasso'nun tablolarının ana esin kaynağı olan tasarımlardaki yüzler kimi zaman “Dora Maar”, kimi zaman “Françoise”, kimi zaman “Ayna karşısındaki kız” olarak karşımıza çıkmıştır. Picasso'nun 1937 yılında yaptığı eser olan Dora Mora (Görsel 2.), siyah saçlı, iki burunlu bir kadın başı olarak görülmektedir. Aslında iki burun değil; başın, iki farklı açıdan aynı anda görünümüdür. Soldaki kırmızı göz, sağdaki yeşil göz; her iki göz de doğrudan bize bakmaktadır. Kırmızı dudaklar, kırmızı küpeyle kadınsı bir uyum oluştururken tek elini yanağına götüren figürün bakımlı eli ve kırmızı ojeli tırnakları, kadınsılığını iki katına çıkarmıştır (Caws, 2000).

Dora Maar portesinden ilham aldığı düşünülen Şekil 3'deki tasarım da; bedeni kaplayan yüz ifadesi oluşturulmuştur. Tıpkı tablodaki gibi tasarımda, asimetrik bir dengede durmuş ve yüzün iki yanında izleyiciye dönük tasarlanmıştır. Feminem vurgunun yapıldığı gömlek yakalı düz elbisenin boyu diz hattında bitirilmiştir. Beden hattında oluşan yüz hattının asimetrik bir şekilde yan dikişe doğru kaydırılması, omuzlardan sarkan saç detayı ve yanaktan etek ucuna kadar inen pullardan oluşmuş farklı bir katman, tasarımın ince işçiliğine bir gönderme olarak değerlendirilebilir.

Şekil 4. Françoise Gilot,
Pablo Picasso, 1946 (URL-4).

Şekil 5. Gömlek yakası
genişletilmiş elbise (URL-5).

Görkemli formatı nedeniyle teknik bir başarı olarak nitelendirilen Françoise Gilot (Şekil 4.) tablosundaki model, hiyerarşik bir tavırla resmedilmiş ve izleyiciye meydan okurcasına bakıyormuş gibi bir görüntü vermiştir. Tek renkli bir çizgide çizilen, hafif ama dolgun, neredeyse Matissian olan saçlara özellikle dikkat edilmiştir. Sirkumfleks vurgulu asimetrik kaşı ve sol gözün altındaki ben, ağız çevresindeki varyasyonlarla birlikte estetiğini tamamlamıştır (Başdoğan, 2016).

Gömlek yakası genişletilerek tek omuzu düşürülen Şekil 5.de, model boyu diz ile bilek ortasında tutulmuş ve etek ucu yuvarlak bir kavisle bitirilerek yan dikişleri basen hattına kadar açık bırakılmıştır. Ön bedene; göz, burun ve dudak formları ile Françoise Gilot tablosuna atıf olarak yerleştirilen yüz ifadesi oldukça dikkat çekicidir. Sağ omuzdan kol hattına doğru inen kübik formlar modele doku elemanı katmıştır. Sol gözün içerisinden çıkartılan kol ise tasarıma farklı bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

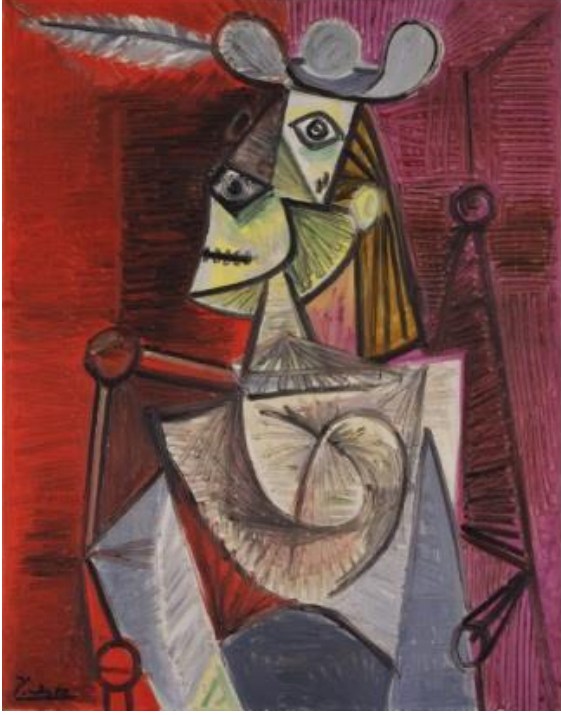
Şekil 6. Ayna Karşısındaki Kız, Pablo Picasso, 1932 (URL-6).

Şekil 7. Mini boy elbise (URL-7).

Picasso'nun 1932 yılında tamamladığı "Ayna Karşısındaki Kız" adlı eserine (Şekil 6.) baktığımızda aynaya bakan bir kadın görülmektedir. Sol tarafta kendisi, sağ tarafta ayna ve kadının yansıması olarak resmedilmiştir. Solda duran genç kadının yüzünün yarısı tıpkı maske takmış gibi makyajlı ve süslü olarak çizilmiştir; diğer yarısı ise açık ten rengiyle hüznü bir bakışla aynaya bakmakta olan bir görüntü vermiştir. Kadının aynadaki yansımasına bakıldığında ise gerçeğine oranla daha koyu ten rengi, gözleri yerinde siyah büyük delikler ve orantısız bir vücudun görünmesi, genç bir kadının yaşlılığa gidişi, yaşlılıktan korkusu, yaşlanmaya bakışı olarak nitelendirilmiştir (Altaş, 2014).

Boyu diz kapağının üzerinde biten Görsel 7. deki tişört elbise; dar kesim ve mini boydur. Elbisenin uçları asimetrik olarak çalışılmıştır. Yüzün bir yanının çalışıldığı sağ beden Görsel 6. Daki tabloya bir atıf niteliğindedir. Tasarımda göz, göğüs hattının tam altına, burun bel hattına ve ağız detayı ise basen hattına yerleştirilmiştir. Kresyondaki tüm parçalarda kullanılan beyaz renk için aksesuarlarda zıtlığa gidilmiştir. Sol yakadaki broş ve ayakkabıdaki siyah renk bu duruma örnek oluşturmuştur.

Şekil 8. Sandalyede Oturan Kadın,
Pablo Picasso, 1941, (URL-8).

Şekil 9. Etek uçları
verev kesimli elbise (URL-9).

Pablo Picasso'nun "Sandalyede Oturan Kadın" (Şekil 8.) adlı yağlı boya tablosu, sarı ahşap çitalı bir sandalyenin önüne yerleştirilmiş (veya üst üste binen) bir kadın figürünün çarpık, geometrikleştirilmiş formunu betimlemektedir. Kadının ağız kısmı dikilmiş bir görüntüyle resmedilmiştir. Ayrıca tablo şapka kıvrımlarının yukarıya doğru bakması ve ince süsleme detayları ile oldukça dikkat çekmektedir (Sundstrom, 2020).

Giyisi kalıbı olarak gömlek yakalı beyaz tişörtün kullanıldığı kreasyondaki tasarımlardan biri olan Şekil 9. etek uçlarına verevden dikilmiş volanlı form üzerine verilen büyük fiyonk ile dikkat çekmektedir. Üst bedeninde göz ve burun biçimi verilerek yüz ifadesi oluşturulmuş olsa da tıpkı Görsel 8. deki tablodaki gibi bir dudak şekli çizilmemiş onun yerine kullanılan fiyonk ile verilmek istenen etki sağlanmaya çalışılmıştır. Tasarımda ayrıca birbirinden farklı ebatlardaki göz detaylarının hemen üstündeki dike büzgüleri ile ön bedendeki ifadenin saçları oluşturulmuştur.

Şekil 10. *Guernica*, Pablo Picasso, 1937 (URL -10).

Şekil 11. *Volanlı elbise* (URL-11).

Picasso'nun *Guernica* isimli tablosunda dışavurumcu tarzın etkisinde olan el figürleri sıklıkla kullanılarak çalışmaya bütünlük sağlanmıştır. Tablonun en can alıcı figürü olarak sağ kısımda elleri havaya kaldıran kişi olduğunu öne süren (Babacan, 2020) “Acımın, ne denli görünmez olduğunu, kalabalığın içinde dahi olsanız, yardımın bazen mümkün olmadığını, açık bir kapının, her zaman özgürlüğe eşdeğer olmadığını, feryadınızın ne kadar büyük olursa olsun bir anlam ifade etmediğini, belki de bir kuytu köşede tek başına ölümün, ne denli zor olduğunu, savaşın ortasında; bir enkazın, bir yangının arasında kalıp can verirken, çığlıkların nasıl da beyhude olduğunu; göz bebeklerimizden, zihnimize çiviler”.

Şekil 11. de ki çalışmada göğüs hattından basen hattına kadar inen el detayı ile dikkat çekmektedir. *Guernica* tablosuna bir atıf olarak düşünülen tasarımın etek uçları sık ve katmanlı volanlardan oluşmuştur. Boyun hattının üzerine yerleştirilen yana doğru kaymış yüz formu ile mankenin yüzü kapatılarak gizemli bir hava verilmek istenmiştir. Ayrıca yüz detayını oluşturan yuvarlak parçanın kenarlarında olan pullar ve üst kısımdaki dalgalı şekiller; saç detayına örnek teşkil etmektedir.

SONUÇ

Sanat yıllar boyu toplumların yaşam kültürlerine dair izler barındırmaktadır. Endüstri çağından sonra sanat; yaşamla i içe geçmiş ve ona biçim veren bir gereksinim haline dönüşmüştür. Bu yeni yaşam tarzının oluşmasında ise kübistler oldukça önemli bir rol üstlenmişlerdir. Kübizm sanat akımının etkisiyle resmedilen şekiller; akımın temel ilkelerinden olan geometrik formların parçalanarak yeniden birleştirilmesi ile giysi kalıplarıyla kadın giysilerine uygulanabilmiştir. Ayrıca kübizmin ilkelerinden olan kolaj tekniğinden yararlanılarak kumaş dıőında farklı metaryallerin yardımıyla giysiye üç boyutlu bir görüntü verilmiştir.

K bizmden aldıkları ilhamla sanatın farklı kollarında hayat bulan eserler moda alanında da kendilerini göstermişlerdir. Akımdan etkilenen moda tasarımcıları d nden bugüne tasarımlarıyla sanat ve modanın etkileşimine ışık tutmuşlardır. Bunlardan biri de görsel sanatı kumaşlarla birleştirip izleyiciye sanatsal bir yaklaşım sunan Viktor & Rolf markasıdır. Modayı bir sanat ifadesi olarak kullanan tasarımcıların özellikle kübist tabloları giysiye dönüştürdükleri koleksiyonlar ile dikkatleri üzerine çekmişlerdir. Her biri kübist portrelerden esinlenerek çalışılmış tasarımlara, kumaşlarla yeniden hayat verilerek stilize edilmiştir. B t n  geometrik formlara parçalama etkisinin sıklıkla görüldüğü koleksiyondan rastgele (random) seçilen örnek görsellerde, beyaz kalın gramajlı kumaştan üretilmiş, günlük giyime uygun olmayan sert yapılı giysiler ile sanatın gündelik giyimden daha farklı bir boyutta tasarımlar sunduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca kübist sanatının moda tasarımda kadın giysilerine uygulanması farklı alanlarından beslenen moda tasarımcıları için bir esin kaynağı oluşturma açısından yarar sağlayabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Altaş, A. (2014). Pablo Picasso'nun "Girl in Front of Mirror" . Resim Biterken. (<https://resimbiterken.wordpress.com/2014/03/30/pablo-picassonun-girl-in-front-of-mirror/>)
- Antmen, A. (2008). 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar. Sel Yayınları, İstanbul.
- Arslan, K. (2009). Moda tasarımı, Müstakil Sanayici ve İş adamları Derneği Araştırma Raporları: 60, İstanbul.
- Babacan, H. (2020). Guernica Resim Analizi. <https://hbyazar.com/guernica-pablo-picasso/>
- Başağan, E. (2016). Pablo Picasso, Kadınları ve Onların İlham Verdiği Tablolar. *Tempo Dergisi*. Sayı:85, (Şubat Özel Sayısı).
- Beykal, C. (2003). Kübizm ve Gerçekliğin Kavramsallaşması. *Artist Dergisi*, Sayı14.
- B.E. Joanne, S. L. Evenson, A. L. Hazel (2000). *The Visible Self*, Fairchild Publications, New York, pp.348-349.
- Cançat, A. (2019). Eşzamanlı Betimleme' nin Dünü Bugünü. *Sanat Dergisi*, (34), 183-190. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunigsfd/issue/49533/523343>
- Caws, M. A.(2000). Dora Maar'ın Hayatları: Savaş, Picasso ve Sürrealistler, Paris, Thames & Hudson, s. 224.
- Cumming, R. (2008). Sanat. İnkilap Kitabevi, İstanbul.
- Demiriz, A. (2022). Dora Mora'nın Portresi. Reim Okuma. https://www.youtube.com/watch?v=g_6yFDzM-7I
- Erden, O. (2016). Modern Sanatın Kısa Tarihi. Hayalperest Yayınları, İstanbul.
- Ergüven, B. (2022). Kübist Sanat Akımının Moda Dünyasındaki Yeri. Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara. S:17
- Farhing, S. (2017). Sanatın Tüm Öyküsü. Hayalperest Yayınları, İstanbul.
- Fethi, A. (2017). Sanat Kitabı. Alfa Basım Dağıtım, İstanbul.
- Givry, V.D. (1998). Sanatın Yakın Dostu Moda. P Sanat Kültür Antika , (12). İstanbul. s: 17-34.
- Grzymkowski, E. (2017). Sanat 101. Say Yayınları, İstanbul.
- Günay, A. (2011). Giyside Sanatsal Yaklaşım. *Akdeniz Sanat*, 4 (7), 0-0 <https://dergipark.org.tr/en/pub/akdenizsanat/issue/27654/291450>
- Günay, A. (2017). Kübizm ve Art Deco Örneğinde 20. Yüzyıl Başlarında Avrupa'da Moda ve Plastik Sanat İlişkisi. *Art-Sanat Dergisi*, (7), 248-264. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuarts/issue/47768/603404>
- Haşlakoğlu, O. (2015). Picasso ve Sanatsal Eylem: Kübizm'in Doğuşu. *Mavi Atlas*, (4) , 108-119. DOI: 10.18795/ma.20224
- Leventon. M. (2006). *Artwear Fashion and Anti-Fashion*, Thames & Hudson, London, pp. 12-47, 106-124, 146.

Özdemir, Ç. (2021). “Gustave Dore’nin Dışavurumcu Gravürlerindeki Grotesk İfadelerin İncelenmesi”, *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 7(50): 2303-2311.

Özüdoğru, Ş. (2013). Modern Sanat Akımlar. *İdil sanat ve Dil Dergisi*. 2(6): 222.

Sundstrom K.(2020). Picasso, Woman Seated in a Chair, Currier Museum of Art.

Sözen, M. Ve Tanyeli, U. (2015). Sanat Sözlüğü. Remzi Kitabevi, İstanbul.

Şenel, E. (2013). *1945’ten günümüze batı toplumlarında sanat ve moda etkileşimi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Şenol, N.K. ve Elmas, A.O. (2021). Bez Çanta Uygulamalarında Kolaj Tekniği ve Dadaizm Örnekleri. Sosyal bilimler Alanında Güncel Çalışmalar (ed. Adem Kara). Duvar Yayınları, İstanbul.

Türe, A. (2021). Picasso ve Braque’nin Kübizm’e Etkileri. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(9), 889–902. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.805>

URL-1: https://en.wikipedia.org/wiki/Viktor_%26_Rolf (Erişim Tarihi: 11.08.2022)

URL-2: <https://www.sanatabasla.com/2014/08/dora-maarin-portresi-the-portrait-of-dora-maarin-picasso/> (Erişim Tarihi: 25.10.2022)

URL-3: <https://bigumigu.com/haber/picasso-yu-beyaz-polo-tisortle-bulusturan-koleksiyon/> (Erişim Tarihi: 15.08.2022)

URL-4: <https://www.piasa.fr/en/news/Pablo-Picasso-estampes-> (Erişim Tarihi: 25.10.2022)

URL-5: <https://bigumigu.com/haber/picasso-yu-beyaz-polo-tisortle-bulusturan-koleksiyon/> (Erişim Tarihi: 15.08.2022)

URL-6: <https://www.sanatabasla.com/2013/03/ayna-karsisindaki-kiz-girl-before-a-mirror-picasso/> (Erişim Tarihi: 25.10.2022)

URL-7: <https://bigumigu.com/haber/picasso-yu-beyaz-polo-tisortle-bulusturan-koleksiyon/> (Erişim Tarihi: 03.08.2022)

URL- 8: <https://www.moma.org/collection/works/80396> (Erişim Tarihi: 15.10.2022)

URL-9: <https://bigumigu.com/haber/picasso-yu-beyaz-polo-tisortle-bulusturan-koleksiyon/> (Erişim Tarihi: 23.08.2022)

URL-10: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Guernica_\(tablo\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Guernica_(tablo)) ((Erişim Tarihi: 25.10.2022)

URL-11: <https://bigumigu.com/haber/picasso-yu-beyaz-polo-tisortle-bulusturan-koleksiyon/> (Erişim Tarihi: 23.08.2022)

EXTENDED ABSTRACT

The term art, which is defined as the expression of the ideal of beauty in the works created by human beings, is expressed as the ability to create impulses in order to create satisfying aesthetic experiences. Art can also be defined as a concept in which thought reflects on the commodity and attributes aesthetic value to it, and includes features such as expressing and reflecting oneself and his environment. Many theories in art have characterized the "beautiful" as a reaction to each other. Cubism, one of these movements; It is considered as a breaking point in the tradition of plastic arts in the West since the Renaissance. Cubism, which is described as one of the most important and influential art movements of the 20th century; It started to take shape at the beginning of the 20th century and was embraced enthusiastically by a large group of artists thanks to its avant-garde appeal. The pioneers of this new approach are; Instead of showing a landscape, an object or a single person from a single point of view, they combined many features of the subject in the same composition so that they can be seen simultaneously. Monolithic objects are often fragmented and rearranged beyond recognition. Cubism overturned conventional systems of perspective and perception of form. With this approach, they expressed the comprehension of a new dimension by offering the audience a multiple view. Cubists developed a depthless space in which they could combine surface patterns and spatial ambiguity with fixed objects observed from different perspectives. Another innovation that the movement brought to art was to provide an environment for the emergence of collage. Collage, which brings together different disciplines and has a binding feature; The application area has expanded with different materials, thus allowing a versatile perspective in technique.

With the innovation brought by the Cubism movement, pioneered by Picasso, one of the most important artists of the 20th century, he transformed the way of seeing the traditional art of painting, thus redefining everything related to art until that time, and caused the art to be completely and continuously redefined after him. . Revealing the creative principle on which the Cubism movement is based, Picasso has always maintained its characteristic of being a faithful representation of nature, adhering to the central perspective that has not changed since the Renaissance. Picasso was not only the central figure of Cubism, but is considered one of the most influential artists of many artistic movements. The artist, who is a practitioner of different art forms; has adopted an approach that aims to depict the world as it is, not as it seems. Thus, Cubism, the movement it represents, has influenced many areas from 20th century music to literature, architecture to fashion. The principles and philosophy of Cubism, let alone outdated, continue to influence artists even today.

Art has traces of the living cultures of societies for years. Art after the industrial age; It has become intertwined with life and has become a necessity that gives shape to it. Cubists played a very important role in the formation of this new lifestyle. Figures depicted under the influence of the cubism art movement; It could be applied to women's clothing with clothing patterns by breaking apart and recombining geometric forms, which are one of the basic principles of the movement. In addition, using the collage technique, which is one of the principles of cubism, a three-dimensional image is given to the garment with the help of different materials other than fabric.

The works that came to life in different branches of art with the inspiration they received from cubism also showed themselves in the field of fashion. Fashion designers influenced by the movement have shed light on the interaction of art and fashion with their designs from past to present. One of them is the Viktor & Rolf brand, which combines visual art with fabrics and offers an artistic approach to the audience. Designers, who use fashion as an art expression, have attracted attention with their collections, where they transform cubist paintings into clothes. The designs, each inspired by cubist portraits, have been stylized by giving life to them with fabrics. It has been concluded that in the randomly selected sample images from the collection, where the effect of breaking the whole into geometric forms is

frequently seen, the art offers designs in a different dimension than casual wear, with hard-built garments made of white thick weight fabric, which are not suitable for daily wear. In addition, it is thought that the application of cubist art to women's clothing in fashion design can be beneficial in terms of creating a source of inspiration for fashion designers who are fed from different fields.